

Förstärkt familjehemsvård inom kommunens egen verksamhet

SKR:s webbsändning Familjemmens dag 2023

Familjemmens

DAG

Ing-Marie Wieselgren
1958-2022

Klockan	Ämne	Föreläsare
09:00-09:05	Välkomna och introduktion	Cecilia Moore, dagens moderator, SKR
09:05-09:20	Min insats	Lisa Andersson, kommunikatör, Socialstyrelsen
09:20-09:30	FamiljehemSverige	Ellinor Holm, handläggare, SKR
09:30-10:15	Förstärkt familjehemsvård inom kommunens egen verksamhet	
09:35-09:55	- Eskilstuna kommun	Helena Hall Blixt, teamledare, och Fredrik Thileld, familjehemssekreterare, Eskilstuna kommun
09:55-10:15	- Umeå kommun	Åsa Marklund, enhetschef, Anna Lundmark, familjehemssekreterare och Agneta Hammarström, familjehemssekreterare, Umeå kommun
10:15-10:35	PAUS	Ställ gärna frågor i chatten till Eskilstuna och Umeå!
10:35-10:50	Frågestund/panelsamtal	
10:50-11:15	Rekommendationer om insatser	Cecilia Andrée Löfgren, forskare, fil dr, Socialstyrelsen
11:15-11:45	Traumamedveten omsorg	Lovisa Bonerfält, socionom och psykoterapeut, Rädda Barnen Elia Psouni, legitimerad psykolog och docent i utvecklingspsykologi, Lunds universitet
11:45-12:00	Skolfam idag – en uppdatering	Emma Tengwall, Nationell samordnare Skolfam, Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Min insats

Familjehemmens dag 2023

Innehåll

1. Viljan att ta ett frivilligt uppdrag för barn och unga via kommunen
2. Min insats

Viljan att ta ett frivilligt uppdrag

Attitydmätning i december 2022

1. Tredje gången undersökningen genomfördes i december
2. Webbenkät till personer som fått inbjudan att delta i panelen
3. Svarande motsvarar svenska folket 18-80 år
4. Totalt 2081 svar

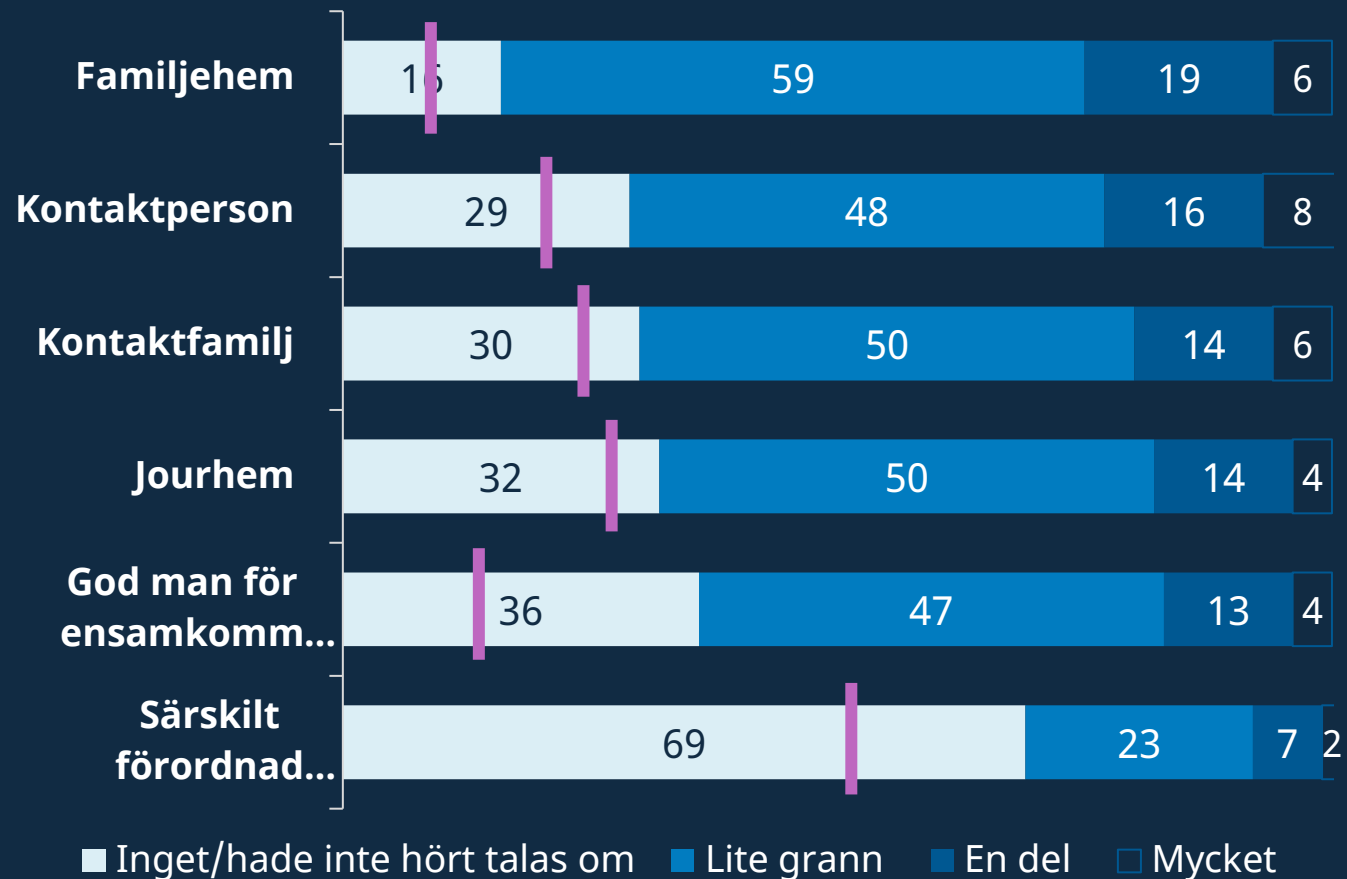

Resultat

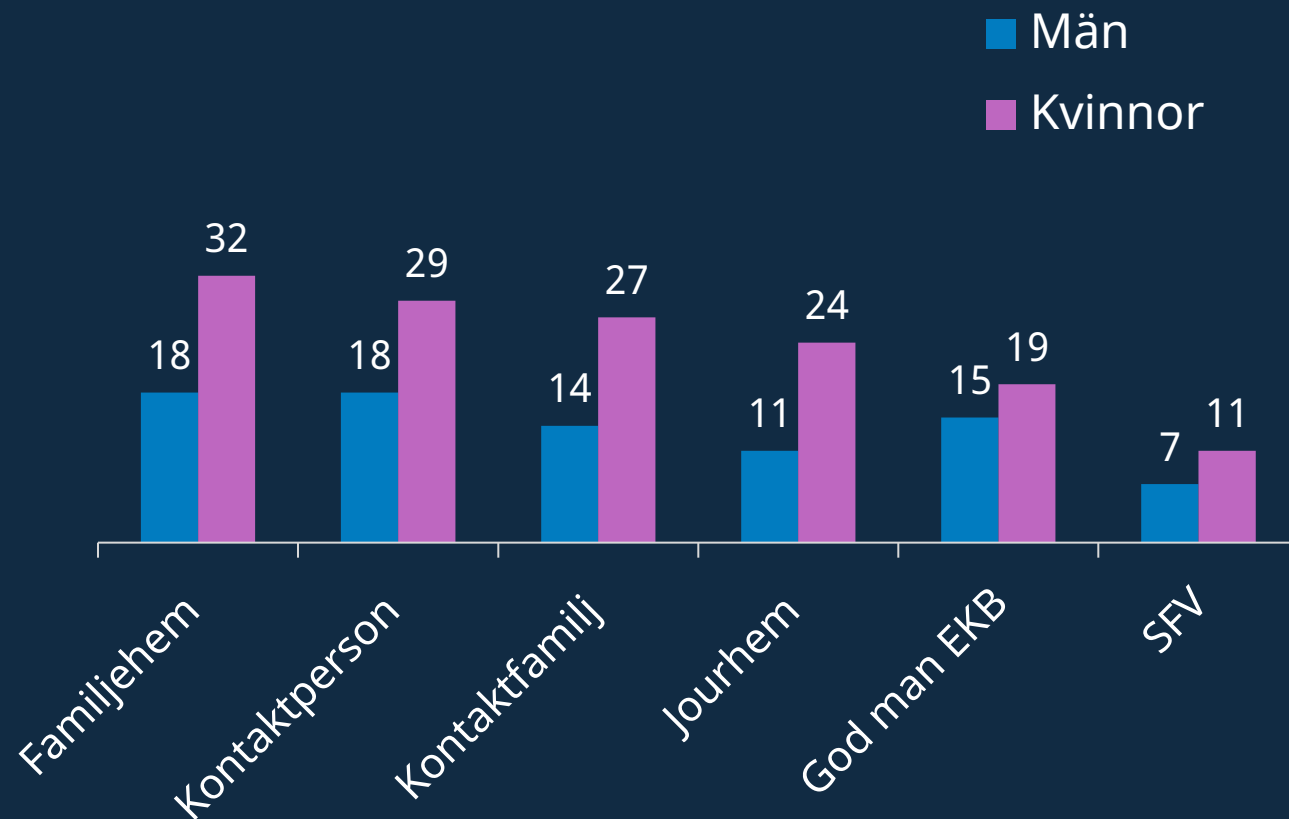
Kännedomen har minskat

- Störst är kännedomen om familjehem, sen kontaktperson.
- Skiljer sig mycket åt mellan uppdragen.
- Har minskat för alla uppdragen jämfört med 2017.

Kvinnor har fortfarande större kännedom ...

- Kännedomen är högre bland kvinnor i alla åldersgrupper och för alla uppdrag.

Fler resultat om kännedom om uppdragen

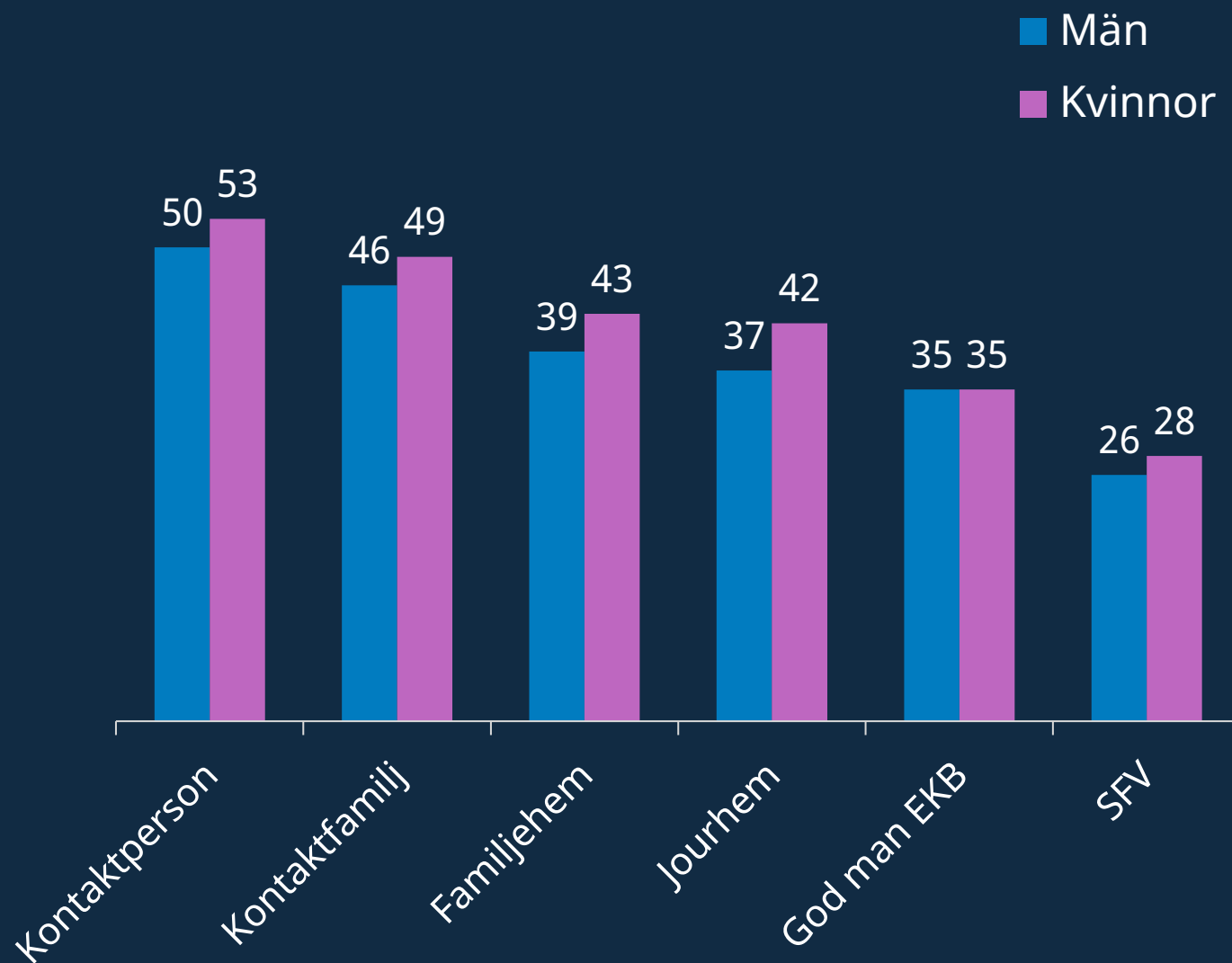
- Kännedomen är överlag något lägre i yngre medelåldern (30-44 år)
- ... och högst bland personer 60+ år
- Flera skriver i fritext att de gärna fått mer information.

Hade gärna sett mer info ute i samhället om dessa uppdrag!

Informera mer om hur man kan engagera sig som singel och utan barn!

Viljan att ta ett uppdrag är mer lika mellan könen

- Kvinnor är bara något mer benägna att ta ett uppdrag inom 3 år
- Det finns utifrån undersökningen en stor vilja att ta ett uppdrag via kommunen
- Viljan att hjälpa har ökat tydligt de senaste fem åren.

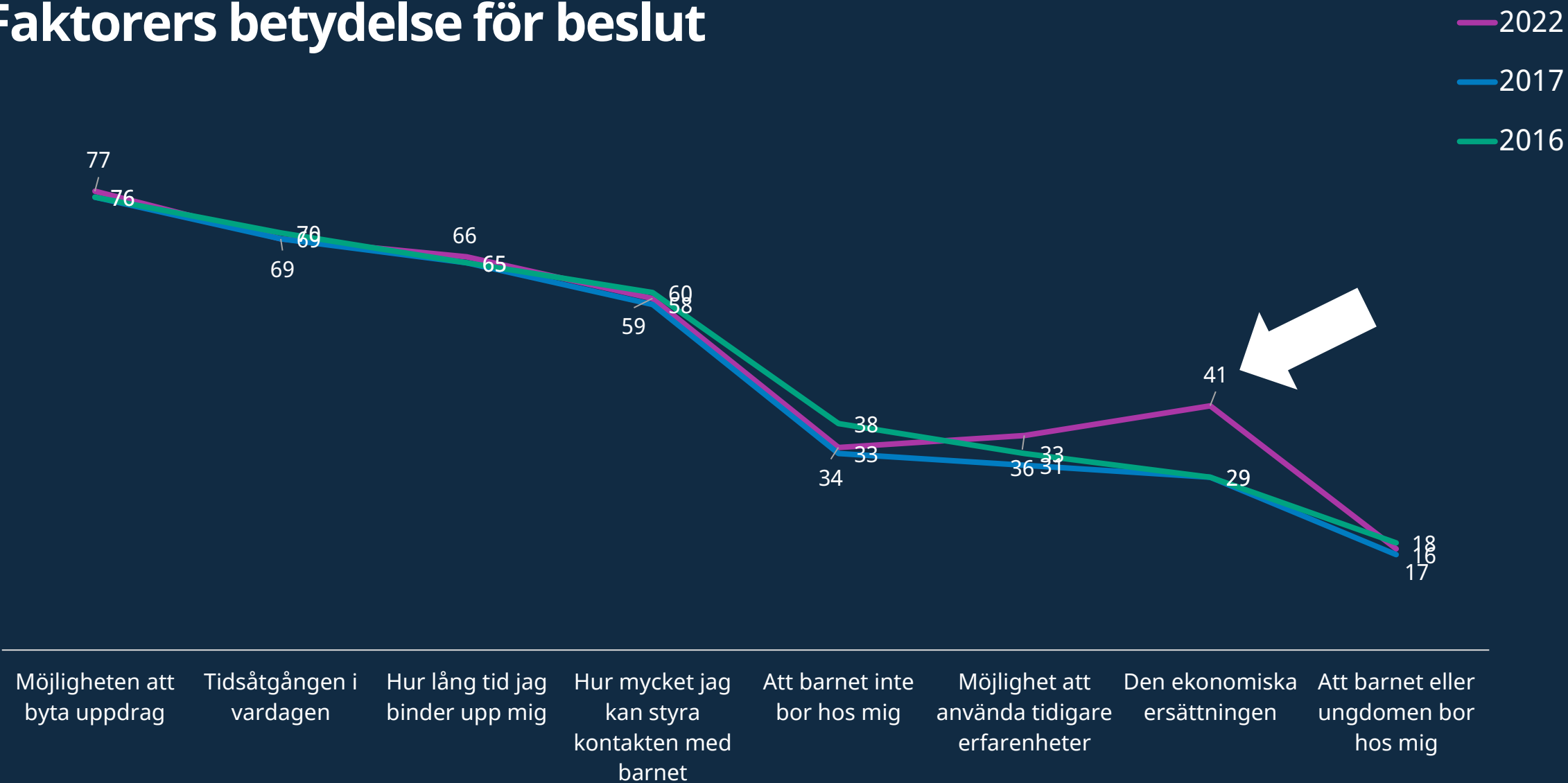

Faktorer som är viktigast för viljan att ta ett uppdrag

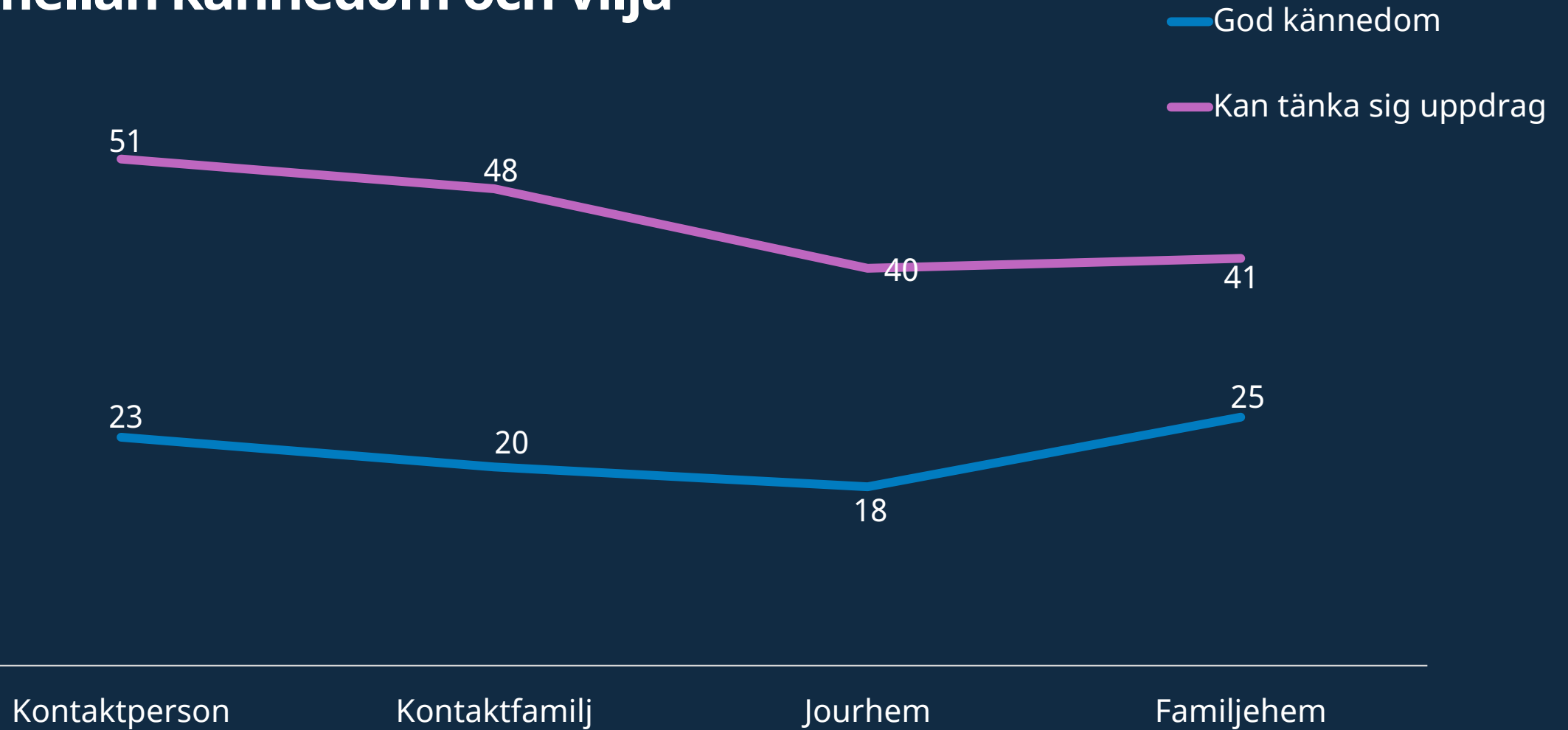
1. Att det finns möjlighet att byta uppdrag om det inte känns rätt.
2. Tidsåtgången i vardagen.
3. Den totala längden på uppdraget.
4. Flexibiliteten i hur mycket jag träffar ungdomen.

Faktorerers betydelse för beslut

Gap mellan kännedom och vilja

Fler resultat om viljan att ta ett uppdrag

- Personer som har högre utbildningsnivå (högskola) är mer benägna att ta ett uppdrag.
- Viljan att bli kontaktperson är allra störst bland unga vuxna (-29 år).
- För resten av uppdragen är viljan störst i åldersgruppen 30-44 år.

Det är ett stort och svårt ansvar som kan vara oerhört krävande.

Det är viktigt att man kan lägga den tid som behövs utifrån barnets behov.

Bra att ha med sig i rekrytering

- Öka kännedomen – många vet inte att de behövs.
- Kvinnor har generellt större kännedom, men män är nästan lika positiva om de får kunskap.
- Rikta information till grupper där ni kan få bäst effekt.
- Ta hänsyn till faktorer som spelar roll för de flesta.
- Våga prata om ekonomisk ersättning.
- En kontaktperson idag kan vara morgondagens familjehem.

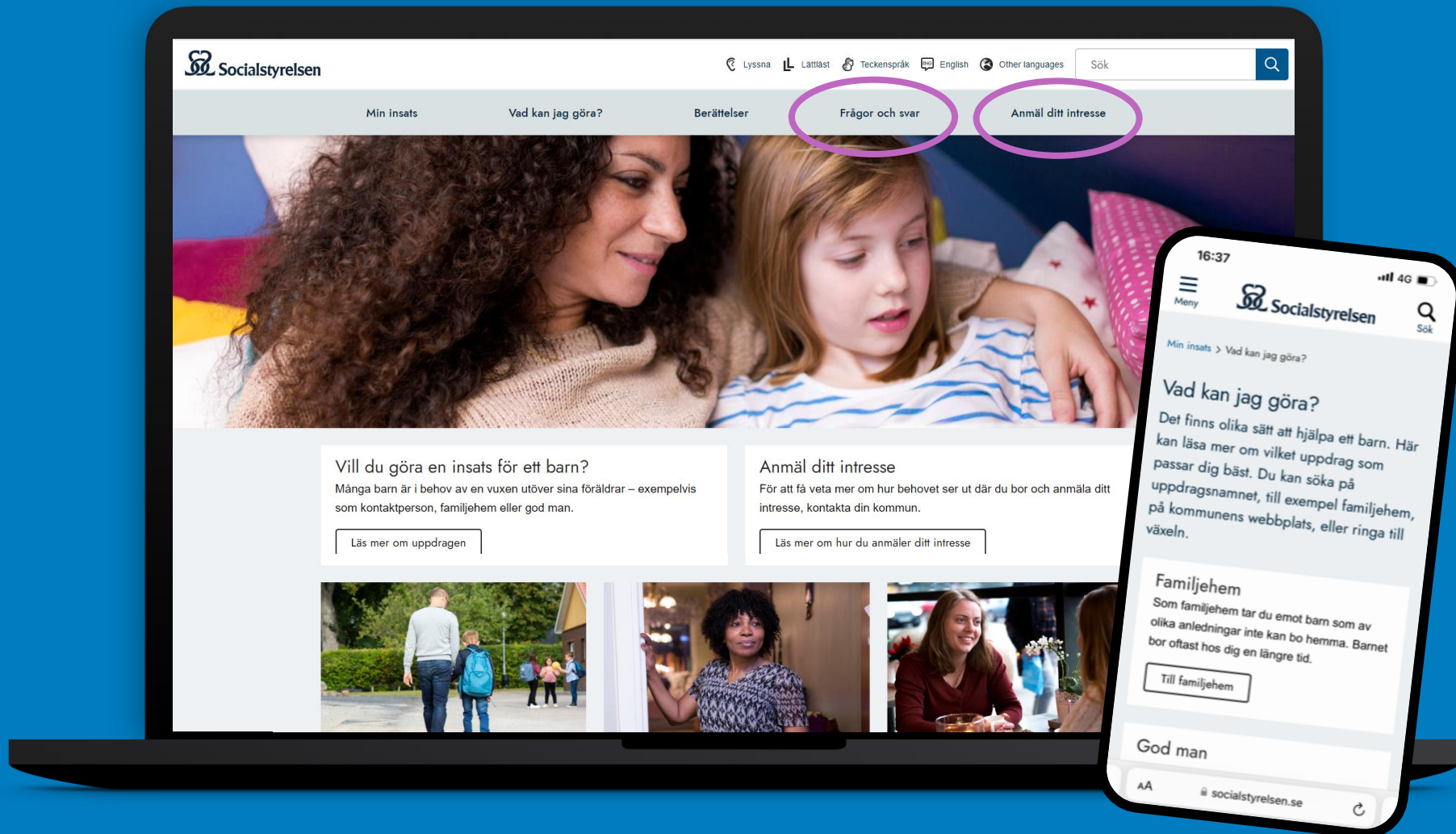

Min insats

2

mininsats.se

På sajten finns

- Beskrivningar av de olika uppdragen, så som vad det handlar om, krav på dig och ersättning
NYTT: NÄTVERKSHEM
- Reportage om personer som har haft ett uppdrag
NYTT: NÄTVERKSHEM
- Frågor och svar
NYA FRÅGOR
- Information för dig som vill anmäla intresse
NY SIDA

På gång

- Just nu arbetar vi med en plan för arbetet med att öka kännedomen nationellt.
- Vi arbetar också vidare med stöd till kommunerna i rekryteringen.

Utökad uppdrag april 2023

- Längre tid och mer budget.
- Kampanj riktad till allmänheten i syfte att öka antalet familjehem med mera.

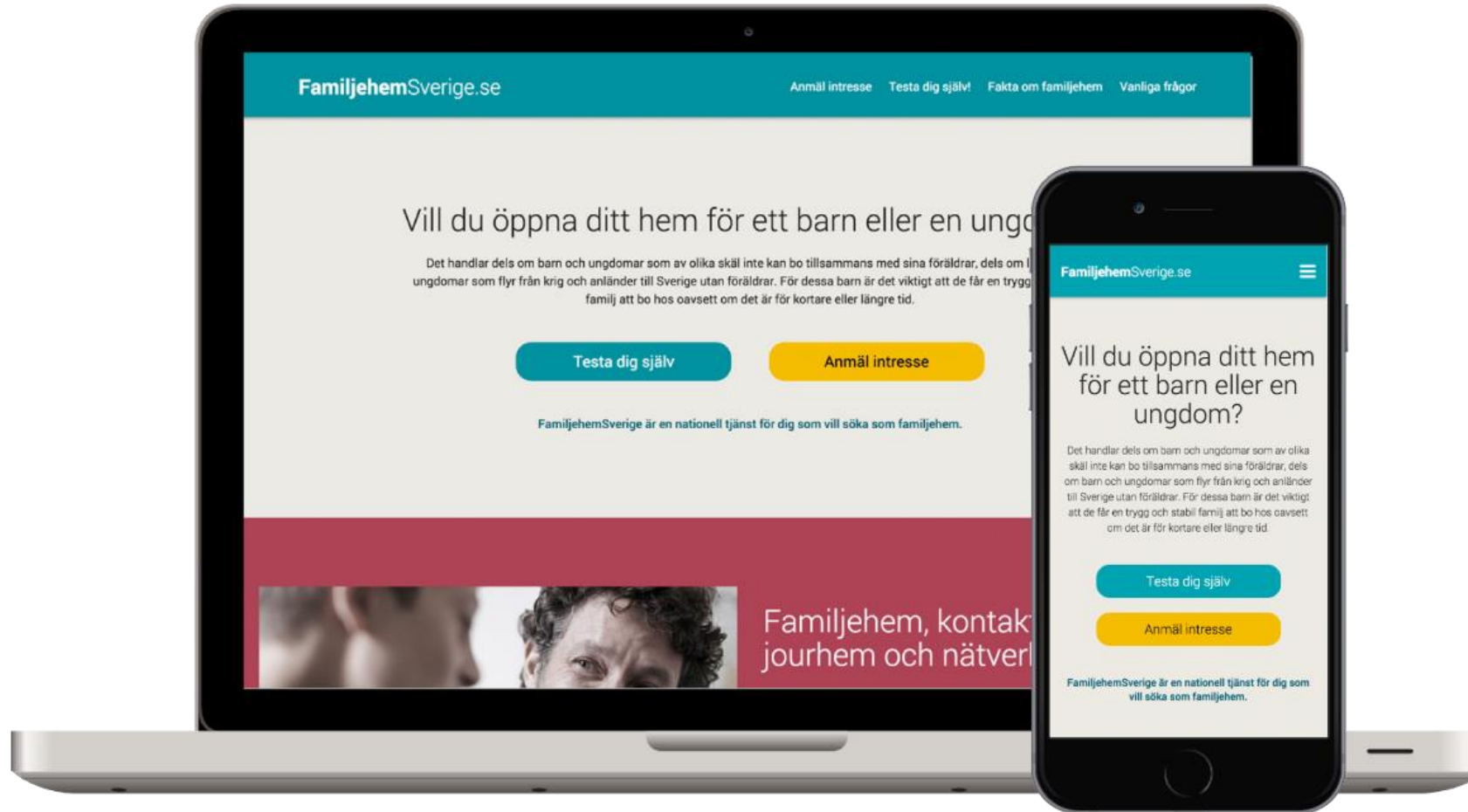
[mininsats.se](https://www.mininsats.se)

Tack!

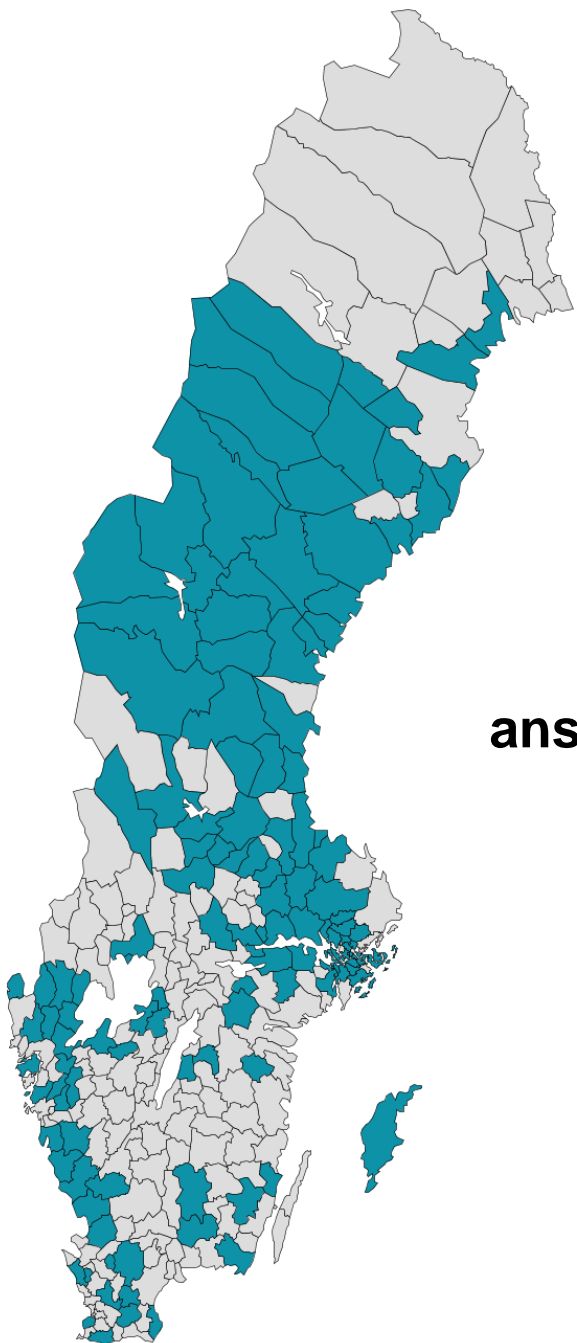
lisa.andersson@socialstyrelsen.se
mininsats.se

www.familjehemsverige.se

 Kommun ansluten till FamiljehemSverige

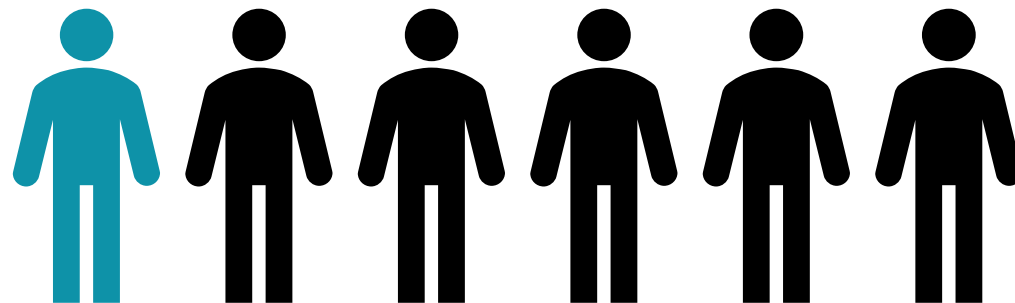
129
anslutna kommuner

5 805

intresseanmälningar 2022

10 633

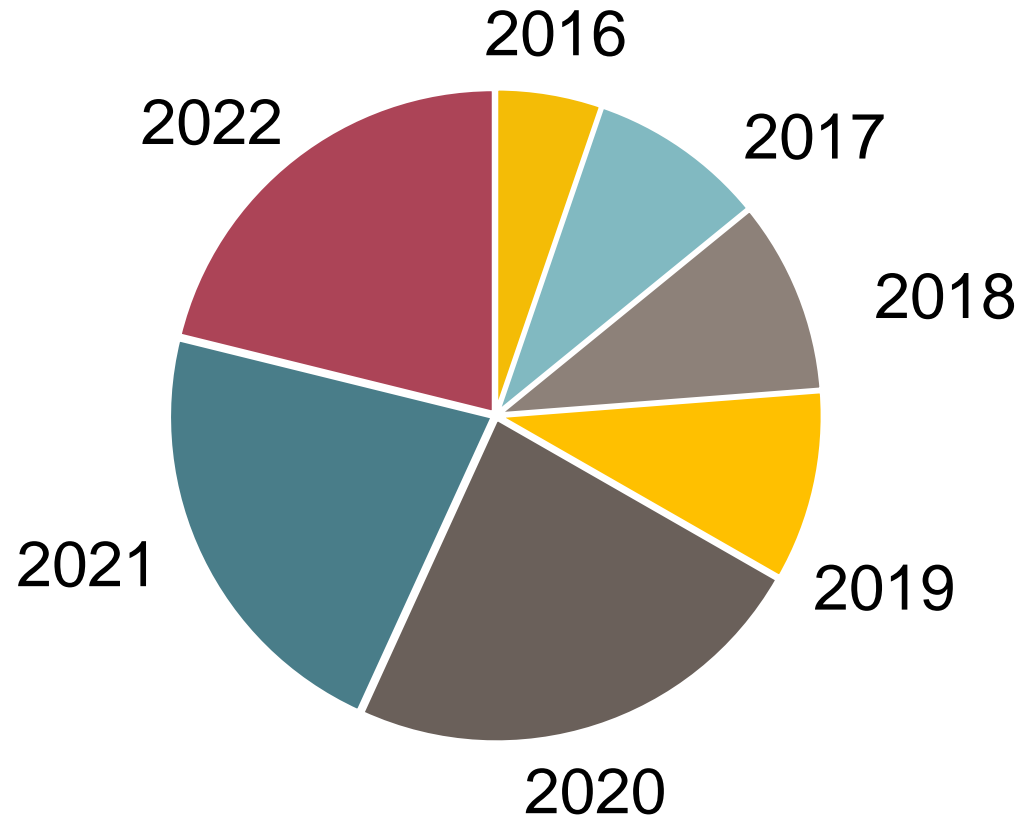
självttest 2022

1 av 6

av alla unika besökare skickar
intresseanmälan

Unika besök på FamiljehemSverige.se

Antal besök 2022

35 279

FamiljehemSverige.se består huvudsakligen av två delar

Självtest

FamiljehemSverige.se

Testa dig själv Anmäl intresse Fakta om uppdragen Vanliga frågor Language

Testa dig själv

Är du en blivande familjehemsförälder?

Är du redo att vara ett hem åt någon annans barn? Det här självtestet innehåller femton frågor som ger dig en inblick i vad som förväntas av dig som familjehemsförälder. Det tar bara några minuter och det är bara du som ser resultatet. När testet är klart kan du bedöma om dina poäng motsvarar det engagemang som krävs för att vara familjehem.

[Starta testet](#)

FamiljehemSverige.se är en nationell tjänst för dig som vill göra en insats för ett barn eller ungdom. Tjänsten är utvecklad av [Sveriges Kommuner och Regioner \(SKR\)](#)

[Integritetspolicy](#)

[Anslut din kommun till tjänsten](#)

Intresseanmälan

FamiljehemSverige.se

Testa dig själv Anmäl intresse Fakta om uppdragen Vanliga frågor Language

Anmäl intresse

Här kan du anmäla intresse för att bli familjehem, jourhem, kontaktfamilj och kontaktperson i de kommuner som är anslutna till FamiljehemSverige. Om du inte hittar den kommun som du vill anmäla intresse till i listan, gå in på kommunens hemsida för information.

Innehållet i en intresseanmälan som skickas via FamiljehemSverige kan bara läsas av personal i den kommun som du väljer att skicka till. All information är krypterad, vilket betyder att den är oläslig för obehöriga.

Välj eller skriv in en eller flera kommuner som ska få din intresseanmälan (max fem)

+ Välj kommun

[Börja svara på frågor](#)

 Secure Communication
Powered by SecureMailbox

Självtest

Fråga 5 av 15

Jag är beredd att ansvara för att barnet får bra mat- och levnadsvanor under placeringen.

Stämmer helt

Stämmer delvis

Varken eller

Stämmer delvis inte

Stämmer inte alls

Ditt resultat: **59 poäng**

Passar du som familjehem? Läs nedan hur du kan tolka ditt självtest.

45 – 60 poäng

Du förstår vilket engagemang det är och att du behöver vara närvarande och delaktig i barnets eller ungdomens utveckling. Du passar att söka som familjehem! Fortsätt genom att anmäla intresse i din kommun för att gå vidare med en utredning.

[Anmäl intresse](#)

30 – 45 poäng

Du skulle kunna fungera som ett familjehem men du är inte helt beredd på att engagera dig fullt ut. Är du beredd på det engagemang som behövs? Annars kanske det finns andra sätt att engagera sig som passar dig bättre. Om du vill söka som familjehem kan du anmäla ditt intresse i din kommun här för att gå vidare med en utredning. [Anmäl intresse](#)

15 – 30 poäng

Det verkar inte som du är helt beredd på det engagemang som det innebär att vara ett familjehem. Ta reda på om du kan göra en insats på något annat sätt som passar dig. Ta kontakt med din kommun eller en frivilligorganisation och fråga vad du kan göra.

0 – 15 poäng

Om dina svar stämmer så passar det inte dig att vara familjehem åt ett barn eller en ungdom. Om du vill göra en insats för utsatta barn och ungdomar kanske du kan hitta ett sätt som passar dig bättre. Ta kontakt med din kommun eller en frivilligorganisation och fråga vad du kan göra.

Intresseanmälan

FamiljehemSverige.se

Testa dig själv Anmäl intresse Fakta om uppdragen Vanliga frågor Language

Anmäl intresse

Här kan du anmäla intresse för att bli familjehem, jourhem, kontaktfamilj och kontaktperson i de kommuner som är anslutna till FamiljehemSverige. Om du inte hittar den kommun som du vill anmäla intresse till i listan, gå in på kommunens hemsida för information.

Innehållet i en intresseanmälan som skickas via FamiljehemSverige kan bara läsas av personal i den kommun som du väljer att skicka till. All information är krypterad, vilket betyder att den är oläslig för obehöriga.

Välj eller skriv in en eller flera kommuner som ska få din intresseanmälan (max fem)

+ Välj kommun

Börja svara på fråga

Fråga 7 av 16

Är ni beredd att ansvara för att barnet får hälsovård, sjukvård och tandvård?

Ja

Nej

Osäker

Fråga 10 av 16

Är ni beredd att stötta barnet till sociala kontakter och vara en positiv förebild?

Ja

Nej

Osäker

FamiljehemSverige.se

Intresseanmälan: 2019-06-17

Skickat till: Eskilstuna, Strängnäs, Flen

Uppdrag: Familjehem, jourhem, kontaktfamilj

Frågor att uppmärksamma:

4 4 markerade svar

Önskad ålder:

0-6, 7-12, 13-18

Sökande:

Anna 32 år Jens 36 år

Bott tillsammans:

+3 år

Övriga i hushållet:

William 8 år Alice 6 år Synnöve 67 år

Typ av boende:

Lägenhet Förstahandskontrakt / eget ägande Gatuvägen 12, 123 45 Eskilstuna

Antal sovrum:

5+

Husdjur:

Ja

Huvudsökande

Anna Karlsson, 19880630-4381

Telefon: 0701 234567

annakarlsson@hotmail.com

Adress: Gatuvägen 12, 123 45 Eskilstuna

Yrke/titel/utbildning: **Socionom**

Nuvarande arbete/sysselsättning: **Arbetar heltid**

Typ av anställning: **Fast anställning**

Folkbokförd på ovanstående adress de senaste fem åren: **Nej**

Medsökande

Jens Svensson, 19840404-1234

Telefon: 0707654321

jens.svensson@gmail.com

Yrke/titel/utbildning: **Civilingenjör**

Nuvarande arbete/sysselsättning: **Arbetar heltid**

Typ av anställning: **Fast anställning**

Folkbokförd på ovanstående adress de senaste fem åren: **Nej**

Svar på intressanmälanens frågor:

- Har eller har du haft uppdrag som familjehem, jourhem, kontaktfamilj eller kontaktperson för socialtjänsten?
Ja, vi har haft uppdrag tidigare
- Kan du erbjuda det placerade barnet ett eget rum med fönster?
Nej
- Vill även din partner vara aktiv i uppdraget?
Nej
- Är era barn positiva till att ta emot ett barn?
De är positiva

Säkra videomöten

- Underlättar vid familjehemsrekrytering och distanskommunikation där man delar känslig information.
- Ingår i abonnemanget FamiljehemSverige med upp till tio användare
- Alla som ansluter sig till ett möte i Säkra videomöten har en egen krypterad uppkoppling via svenska servrar
- Inget i mötet sparas
- Uppdateras kontinuerligt med nya funktioner

The screenshot shows the 'Säkravideomöten' web interface. At the top, there is a header with the user's name 'Anders Jonson', the service name 'Säkra Meddelanden', and a 'Logga ut' button. Below the header, there are three tabs: 'Skapa videomöte', 'Kommande möten', and 'Tidigare möten'. The 'Skapa videomöte' tab is active, showing a form to create a meeting. The form includes fields for 'Datum, tid, rubrik är obligatoriskt', with pre-filled values for '14 mars 2022', '17:00', and '1 timme'. There is also a field for 'Rubrik (visas i mail och kalenderinbjudan)'. Below this is a 'Beskrivning (visas i mail och kalenderinbjudan)' field. The 'Typ av videomöte' section has three options: 'Gruppmöte' (selected), 'Gruppmöte med väntrum', and 'Enskilt möte'. There is also a 'Neutral mötesinbjudan' toggle switch. The 'Deltagare' section has a note 'Minst 1 deltagare är obligatoriskt' and two input fields for 'Namn' and 'E-postadress'. Below these are radio buttons for 'ID kontroll': 'Ingen' (selected), 'SecureAppbox ID', 'BankID', and 'SMS-kod'. At the bottom, there are two buttons: 'Skapa videomöte' and 'Anslut nu'.

Gruppmöte. Upp till 50 samtidiga deltagare.
Det skapas ett säkert mötesrum med upp till 50 deltagare samtidigt i bild, helt separerat och krypterat enbart för inbjudna deltagare. Denna mötestyp används för hög sekretess.

Gruppmöte med väntrumsfunktion. Upp till 50 samtidiga deltagare.
Det skapas ett säkert mötesrum där deltagarna först placeras i ett väntrum innan de släpps in av den mötesansvarige i mötet. Väntrumsfunktionen kan även användas under ett möte för enskild överläggning. Denna mötestyp används för hög sekretess.

Enskilt möte. Upp till 4 samtidiga deltagare.
Det skapas krypterade punkt-anslutningar enbart mellan respektive deltagares enheter. Denna mötestyp används för extra hög säkerhet/sekretess.

www.uppdragpsyiskhalsa.se/e-tjansten-familjehemsverige/sakra-videomoten/

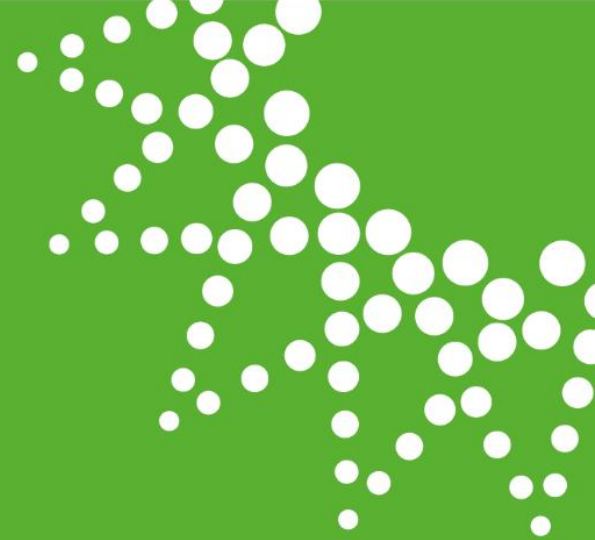
Vill du veta mer?

www.uppdragpsyiskhalsa.se/e-tjansten-familjehemsverige

familjehemsverige@skr.se

Eskilstuna
kommun

Förstärkt familjehemsvård

Eskilstuna kommun

Goda hållbara möten

Vad är Förstärkt för oss?

- En vuxen hemma på heltid
- Bo inom en radie av 10 mil från Eskilstuna
- Tidigare erfarenhet av familjehemsuppdrag
- God förmåga att samverka;
  - tredelade föräldraskapet
  - professionella nätverket runt barnet
- God mentalisering- och reflektionsförmåga
- Delta i grupphandledning och fortbildningar som erbjuds
- Ta emot endast en placering med förstärkt stöd per vuxen. Eventuella andra placeringar bedöms individuellt

16 st

Bakgrund

- Minska extern vård - konsulentstödda organisationer och institutionsvård
- Mål att höja kvaliteten av god vård nära eller på väg från institutionsvård
- Sammanhållen vård för placerade barn
- Erbjuder fler placeringsalternativ för att kunna matcha barn och ungas behov

Nuläge

- ✓ En del av verksamheten
- ✓ Vi känner våra familjehem och kan därmed göra bra matchningar
- ✓ Vi är rädda om våra familjer och de är lojala mot oss

Stödet till förstärkta familjehem

- Enskilda möten med familjehemssekreterare
- Stöd av familjehemssekreterare vid professionella möten tex. möten med skola, habilitering eller BUP
- Grupphandledning tillsammans med andra förstärkta familjehem
- Fortbildning i form av temadagar, cafékvällar och Ledarskapsträning för tonårsföräldrar
- Regelbunden uppföljning tillsammans med socialsekreterare
- Familjehemssekreterare med hög tillgänglighet och beredskap (kvällar och helger) vid behov
- Systemperspektiv för familjehemmen – Familjehemssekreterare har alla placeringar i familjen
- Teamet är insatta i alla våra familjehem

Vilka är vi?

- Fyra familjehemssekreterare + en teamledare
- Erfarenhet från myndighetsutövning, familjebehandling, kurativt arbete, beroendeproblematik inom målgrupperna barn/ungdom och vuxen samt erfarenhet av att vara familjehem
- Erfaren personalgrupp, 113 års samlad erfarenhet 😊
- Blandad erfarenhet i personalgruppen

Våra familjehem och uppdrag

Ungdom/barn:

ADHD, **autism**, missbruk, kriminalitet, trauma, självskadebeteende, social fobi, **trotssyndrom**, intellektuell funktionsnedsättning, **PTSD**, utåtagerande, anknytningsproblematik, **omsorgssvikt**, sexuella övergrepp, **könsdysfori**, selektiv mutism, ätstörningar, tvångstankar och tvångssyndrom.

Nätverk:

Egen problematik, upprätthållande av dysfunktionella eller destruktiva relationer/beteendemönster, ärftlighet, konfliktfylld hemmiljö, tillgång eller utmaning i samband med placering

Uppväxtvillkor

Familjehem:

Utbildning

- Ensamstående/två vuxna
- Ålder 34-68 år
- Erfarenhet 5-40 år
- Varierad kompetens/erfarenhet

Hälsa-och sjukvård

Våra erfarenheter och reflektioner

- Förutsättningar för att lyckas med konceptet i verksamheten:
  - Förankring i nämnd
  - Det tar tid att starta en ny verksamhet
  - Lättare att veta när man går utanför ramarna om ramarna är tydliga
  - Konsensus hos personal kring vad "förstärkt" är och kontinuitet i personalgruppen
  - Hålla i och hålla från; Förutsättningar måste finnas i förhållande till befintlig verksamhet
  - Fördel med blandad erfarenhet i arbetsgruppen

Tack för oss!

Helena Hall Blixt

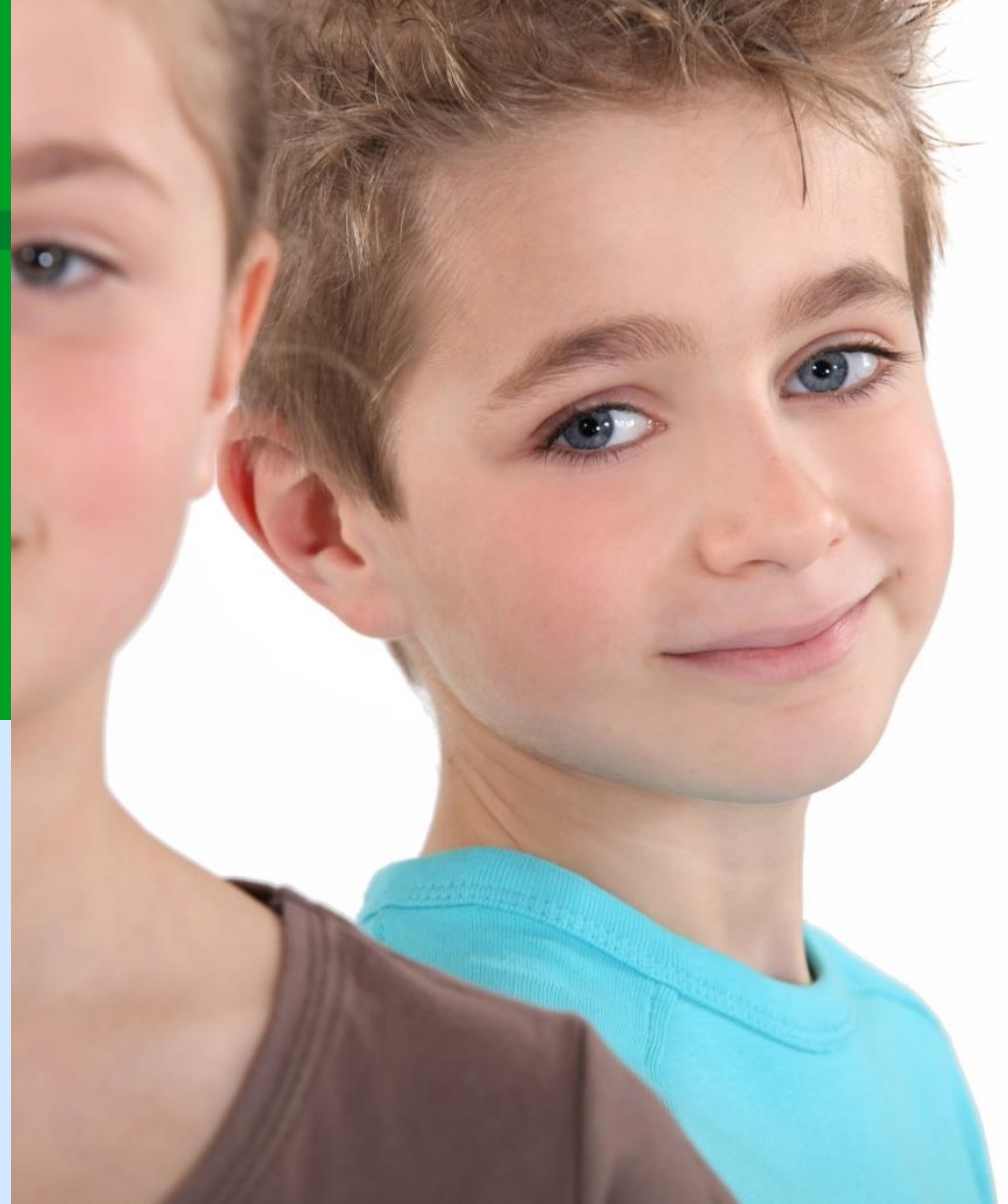
helena.blixt@eskilstuna.se

Fredrik Thileld

fredrik.thileld3@eskilstuna.se

Kontrakterad familjehemsvård

Familjehemmens dag 27 april 2023

Historia

- Startade upp för ca 20 år sedan
- Målgrupp tonåringar 13-20 år
- Möta behov av förstärkt familjehemsvård
- Möta behov av kontrakterade jourhem

Utveckling till dagens kontrakterade

- Förändrade behov och ”spelplan”
- Kontrakterade familjehem för barn och unga 0-20 år
- Antal hem idag – jourhem 5 (7 platser) och stadigvarande 8 (12 platser)

Avtal, ersättningar och andra förutsättningar

- 1 hemma på heltid
- Ersättning
- Stödet
- Gruppträffar
- Avlastning
- Ledigheter
- Vidareutbildning
- Extern handledning
- Överväga behov av förstärkning

Styrkor och utmaningar

Styrkor

- Stor kännedom och gott samarbete
- Närhetsprincipen
- Bra ambassadörer
- KASAM

Utmaningar

- Rekrytera nya
- Flera placeringar i samma hem
- Vårdnadsöverflytt
- Konkurrens från företagen

Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott hos barn 6-17 år

Socialstyrelsens kunskapsstöd med rekommendationer för socialtjänsten

Cecilia Andrée Lövholm

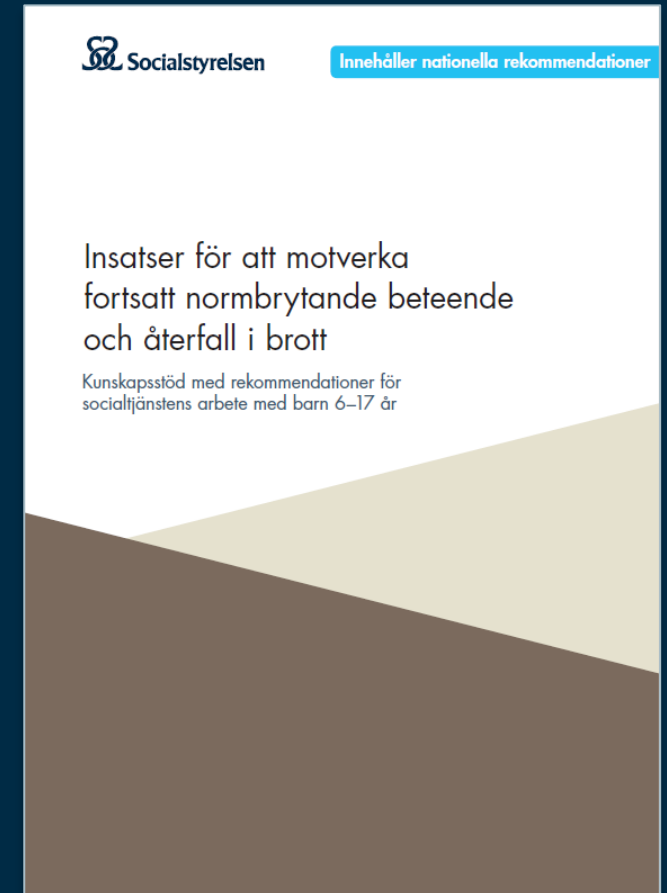
2023-04-27

Insatser för barn 6–17 år med hög risk för fortsatt normbrytande beteende/återfall i brott

- Stöd för val, planering och uppföljning av insatser i enskilda ärenden
  - Matchning behov – insats
  - Utforma ett tydligt uppdrag
- Nationella rekommendationer om insatser
- Bilaga – normbrytande beteende och neuropsykiatrisk eller intellektuell funktionsnedsättning

Med **normbrytande beteende** menas negativ, destruktiva beteenden som på olika sätt innebär överträdelser mot regler eller normer i det samhälle som individen lever i

Med **hög risk** menas barn som har uppvisat normbrytande beteende och vars mönster av risk- och skyddsfaktorer indikerar en påtaglig risk för fortsatta beteendeproblem

Forskning visar att verksamma insatser för målgruppen..

Fokuserar på forskningsbaserade riskfaktorer

Faktorer som driver/upprätthåller normbrytande beteende

Principerna om
risk, behov,
generell och
individuell
mottaglighet

Är strukturerade och baseras på social inlärningsteori och KBT

Innehåller t.ex. träning av beteenden, känsloreglering och sociala färdigheter, observationer, hemuppgifter och positiv förstärkning

Anpassas utifrån barns och föräldrars mottaglighet

För att öka individens förutsättningar att medverka och tillgodogöra sig behandlingen

Är multimodala och ges med hög intensitet

Matcha behov med ett kunskapsbaserat behandlingsinnehåll

Behov = vad behöver förändras?

Riskområden att uppmärksamma: andra riskbeteenden (t.ex. aggressivitet, trotsighet, impulsivitet), attityder, skola, fritid, umgänge, missbruk och föräldrar/familj

Insatser = hur ska förändringen gå till?

Hjälp att utveckla nya färdigheter, tanke- och beteendemönster, snarare än på att begränsa oönskade beteenden

Förstärk barnets prosociala beteenden och strategier för tillsyn och uppsikt och för hur oönskade beteenden ska bemötas

Förändringar i omgivningen – ex minska stress, stödåtgärder i skolan, mobilisera nätverket runt familjen

Exempel till stöd för matchning

Riskområde (behov)	Behandlingsinriktning (mål)	Exempel på kunskapsbaserat behandlingsinnehåll (insats)
Normbrytande beteende	Utveckla prosociala färdigheter och beteendestrategier	Barnet får hjälp att lära sig nya sätt att lösa problem, öka sin förmåga att känna igen och hantera risksituationer Föräldrar får hjälp att utveckla strategier för gränssättning, öka sin förmåga att lösa konflikter Andra vuxna uppmärksammar och bekräftar barnets prosociala beteenden
Riskfyllt umgänge	Stärka prosociala umgängen och kontakter. Minska känslan av samhörighet med personer som agerar normbrytande	Barnet får hjälp att utveckla färdigheter i att samspela med prosociala kamrater och i prosociala sammanhang Föräldrar får hjälp att utveckla strategier för uppsikt/tillsyn Andra vuxna hjälper barnet att samspela med prosociala kamrater och samarbetar med föräldrarna kring uppsikt/tillsyn

Utöver specifikt behandlingsinnehåll...

Multimodalitet

En bred insats, eller flera parallella insatser, att engagera familjens privata och professionella nätverk, samverkan med och samordning av åtgärder från skola, fritids, BUP m.fl.

Hög intensitet

Tillgång till stöd kvällar/helger, hemuppgifter och påminnelser mellan träffar, stöd till vardaglig färdighets- och beteendeträning i familjehem/på HVB, hög grad av tillsyn och uppsikt

Förutsättningar för förändring

Samarbete och tillit, utgå från personens styrkor och intressen, anpassa utifrån individuell och gruppsspecifik mottaglighet, aktivt motivationsarbete, planera för motgångar.

Nationella rekommendationer

Socialstyrelsens rekommendationer

- Baseras på den just nu bästa tillgängliga kunskapen
- Kan vara starka (bör) eller svaga (kan), positiva (påbud) eller negativa (avrådan)

De sex rekommendationerna i detta kunskapsstöd

- Baseras på 27 systematiska översiktsartiklar/metaanalyser
- Resultaten visar samstämmigt att de rekommenderade insatserna minskar fortsatt normbrytande och/eller kriminellt beteende. I flera fall finns svenska studier som bekräftar internationella resultat
- Färre studier med längre uppföljningstid, därmed är kunskapen om långtidseffekter mer osäker

Process för framtagande av vetenskapligt underlag

- Framtagande av bästa tillgängliga kunskap (BTK)
  - Strukturerade litteratursökningar av vetenskapliga publikationer
  - Relevans- och kvalitetsgranskning av artiklar
  - Sammanvägning och presentation av resultat
- Rekommendationerna baseras både på resultat från det vetenskapliga underlaget (BTK) *och* praktikens behov
- Externa forskare och sakkunniga från praktiken har granskat underlaget och tagit till SoS förslag om rekommendationer i en konsensusprocess

Fem bör-rekommenderar

Barn 6–11 år *bör* erbjudas:

Föräldraskapsstödsprogram, t.ex. Cope, DOÅ, Komet, Triple P

Multimodala färdighetsträningsprogram, t.ex. Coping Power, Dina, SNAP

Finns inte i Sverige idag

Barn 12–17 år *bör* erbjudas:

Strukturerad familjebehandling, t.ex. BSFT, FFT, MDFT, MST

TFCO (behandlingsfamilj), som alternativ till institutionsvård

Strukturerad beteende- och färdighetsträning. Individuellt, i öppenvård eller på institution

Rekommenderas även i NR för vård och stöd vid missbruk

Och en avrådan...

Barn *bör inte* erbjudas:

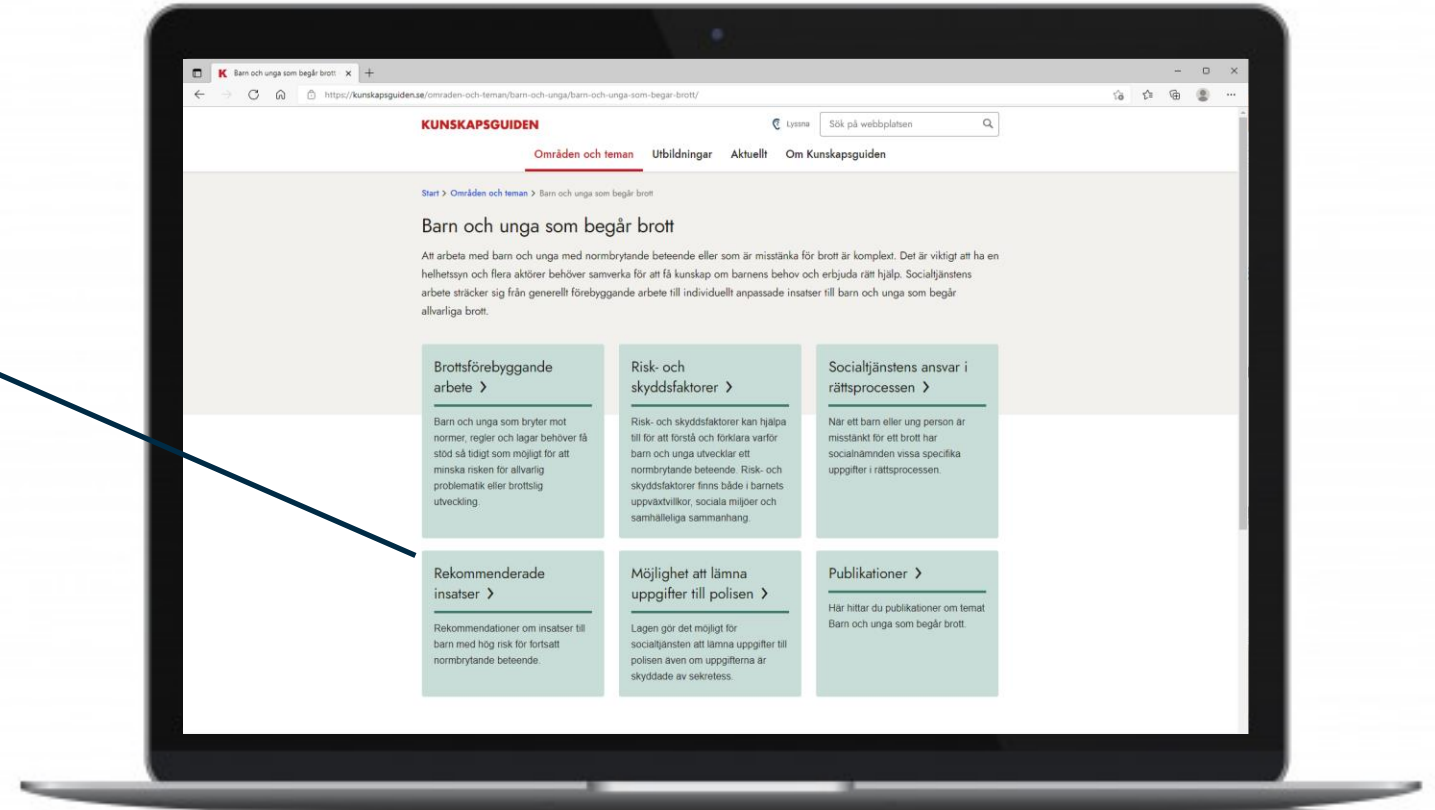
- Konsekvensprogram med syfte att avskräcka (Scared Straight)

Förekom i svensk socialtjänst början av 00-talet. Oklart om programmen erbjuds idag.

Detta och mer finns på Kunskapsguiden.se

Rekommenderade insatser >

Rekommendationer om insatser till barn med hög risk för fortsatt normbrytande beteende.

LUNDS
UNIVERSITET

Kort- och långsiktiga effekter av psykoedukativa interventioner i traumamedveten omsorg (TMO) för att främja barns hälsa och motståndskraft

---

ELIA PSOUNI, DOCENT, INSTITUTIONEN FÖR PSYKOLOGI,
LUNDS UNIVERSITET

Utgångspunkter

- Trauma i barndomen har omfattande konsekvenser för barn och ungas utveckling
- Placerade barn har ofta erfarenhet av svåra upplevelser, många barn är med om ytterligare svårigheter genom t.ex. placeringssammanbrott
- Traumarelaterade svårigheter ökar risken för placeringssammanbrott
- Kvalitén på interaktionen med familjehemsföräldern är avgörande för barnets välbefinnande och trygghet
- Trauma-medveten omsorg (TMO-F) kan potentiellt förstärka kvalitén på bemötandet/omsorgen som familjehemsföräldern ger barnet

Traumamedveten omsorg: evidensläge

- Ökad kunskap om traumamedvetet föräldraskap, ökad tolerans för barnets beteende, ökad upplevd föräldraförmåga (*Lotty et al., 2020; Konijn et al., 2020; Gigengack et al., 2017; Strolin-Goltzman et al., 2018; Murray et al., 2019 mfl.*)
- Ökad medvetenhet om barnets svårigheter/perspektiv (*Lotty et al., 2020*)
- Kombinerad TMO och annan insats → Färre utmanande beteenden (*Lotty et al., 2020; Strolin-Goltzman et al., 2018*)
- Metodologiskt svaga studier: svaga kontroller, korta uppföljningar, enbart familjehemsföräldrarnas upplevelser och perspektiv
- Trauma-informerade psykoedukativa utbildningar för familjehemsföräldrar är inte vetenskapligt utvärderade i Skandinavien

Pilotstudie

Children and Youth Services Review 148 (2023) 106891

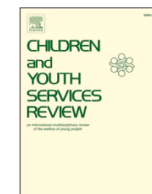

ELSEVIER

Contents lists available at [ScienceDirect](#)

Children and Youth Services Review

journal homepage: www.elsevier.com/locate/chilyouth

Evaluating trauma-informed training for foster parents – A controlled pilot study of the resource parent curriculum in Sweden

Amanda Angelöw¹, Victoria Niwhede¹, Elia Psouni^{*}

Department of Psychology, Lund University, Sweden

- TMO-F utbildade familjehemsföräldrar rapporterade ökat positivt föräldrabeteende efter avslutad träning.
- Effekten av TMO-F på fosterföräldrars eget-rapporterade beteende minskade inom två månader.
- TMO-F hade ingen effekt på fosterföräldrars uppfattning om barnets beteende

LUNDS
UNIVERSITET

Evidens kontra övertygelse

**Kort- och långsiktiga
effekter av
Traumamedveten Omsorg
TMO-F - FAMILJEHEM**

**Kort- och långsiktiga
effekter av
Traumamedveten Omsorg
TMO - SKOLA**

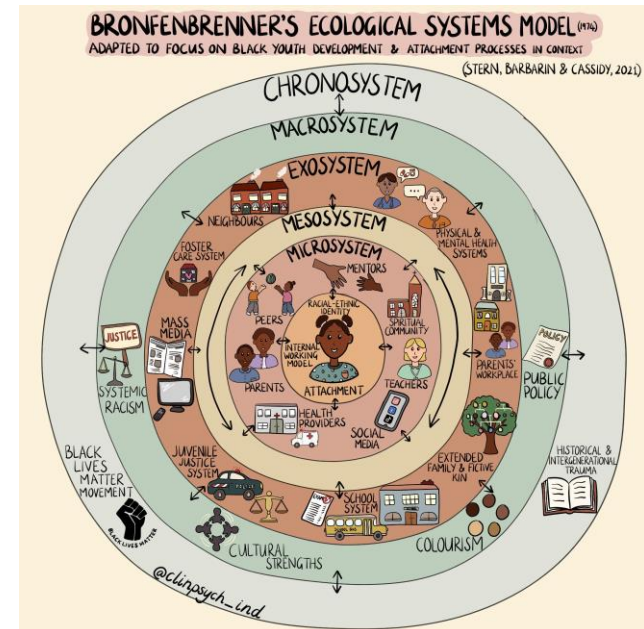

Kort- och långsiktiga effekter av TMO

- Longitudinella studier – före insatsen till ca 2 år efter
- Kontrollerade studier – en kontrollgrupp (som inte får insatsen) för gruppjämförelser
- Ekologiskt perspektiv – samspel i familjen, socioekonomisk utsatthet, kulturella skillnader
- Samskapande forskningsansats
- Barnens perspektiv

Studier, familjehemsföräldrar och barn

Studie 1 (pågående)

TMO-F familjehemsföräldrar
samt kontrollgrupp
5 mätningar över 1,5 år

- upplevd föräldraförmåga / kunskap om traumamedveten omsorg
- Upplevda emotionella och beteendemässiga svårigheter hos barnet / förståelse för barnets beteende
- Samarbete mellan föräldrarna / mående

Studie 2 (2023)

familjehemsplacerade ungdomar 8-17 år (TMO-F)

- Anknytningstrygghet, mående, fungerande (intervjustudie)

Studie 3 (2023)

Familjehemsplacerade ungdomar 15-18 år (TMO-F)

- Gruppintervjuer med fokus på ungdomarnas upplevelser och perspektiv

Studie 4 (2024)

Familjehemsföräldrar
TMO-F
kontra
TMO-F plus TF-KBT

Samma mått som i studie 1

Samskapande forskningsansats

- Flerdisciplinär projektledningsgrupp
- Samarbete med Rädda Barnen 😊
- Projektövergripande referensgrupp: Socialsekreterare, familjehemsföräldrar, vuxna som under barndomen varit placerade, lärare
- Studiespecifika fokusgrupper: Familjehemsföräldrar, placerade barn, lärare
- Barn och unga inkluderas i forskningsprocessen (barnreferensgrupp), som forskningsdeltagare (med intervjuer och självsvarsenkäter), för att synliggöra deras perspektiv (fokusgrupper)

Samskapande forskningsansats

Studie 1 (pågående)

Familjehemsföräldrar som INTE har utbildats i TMO-F

Studie 2 (2023)

familjehemsplacerade ungdomar 8-17 år (TMO-F)

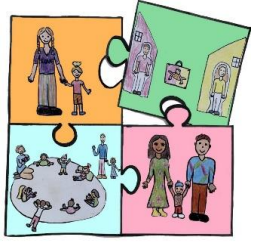
Kontakter för rekrytering av ungdomar!

Studie 3 (2023)

Familjehemsplacerade ungdomar 15-18 år (TMO-F)

Kontakter för rekrytering av ungdomar!

Samskapande forskningsansats

elia.psouni@psy.lu.se

amanda.angelow@psy.lu.se

hussein.hamad@psy.lu.se

kerstin.neander@telia.com

LUNDS
UNIVERSITET

Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Emma Tengwall
Nationell Samordnare Skolfam
Emma.tengwall@allmannabarnhuset.se

Stiftelsen
Allmänna Barnhuset

skolfam

Stiftelsen Allmänna Barnhuset

- Barn i socialt utsatta livssituationer 1633
  - Forskning, metodutveckling, kunskapsspridning
  - Barn i samhällsvård

Dags att
Prata om

LETTER
BOX
SVERIGE

BRA
BARN RÄTT SOM ANHÖRIGA

Brottsförebyggande arbete

Framgångsfaktorer

➤ **Samverkan**

Samverkan
Samverkan

➤ **Salutogent**

förhållningssätt

➤ **Skolframgång**

– från start

➤ **Tidiga**

insatser

Stiftelsen
Allmänna Barnhuset

Salutogent förhållningsätt

+ Tidiga insatser

+ Samverkan

+ Skolframgång

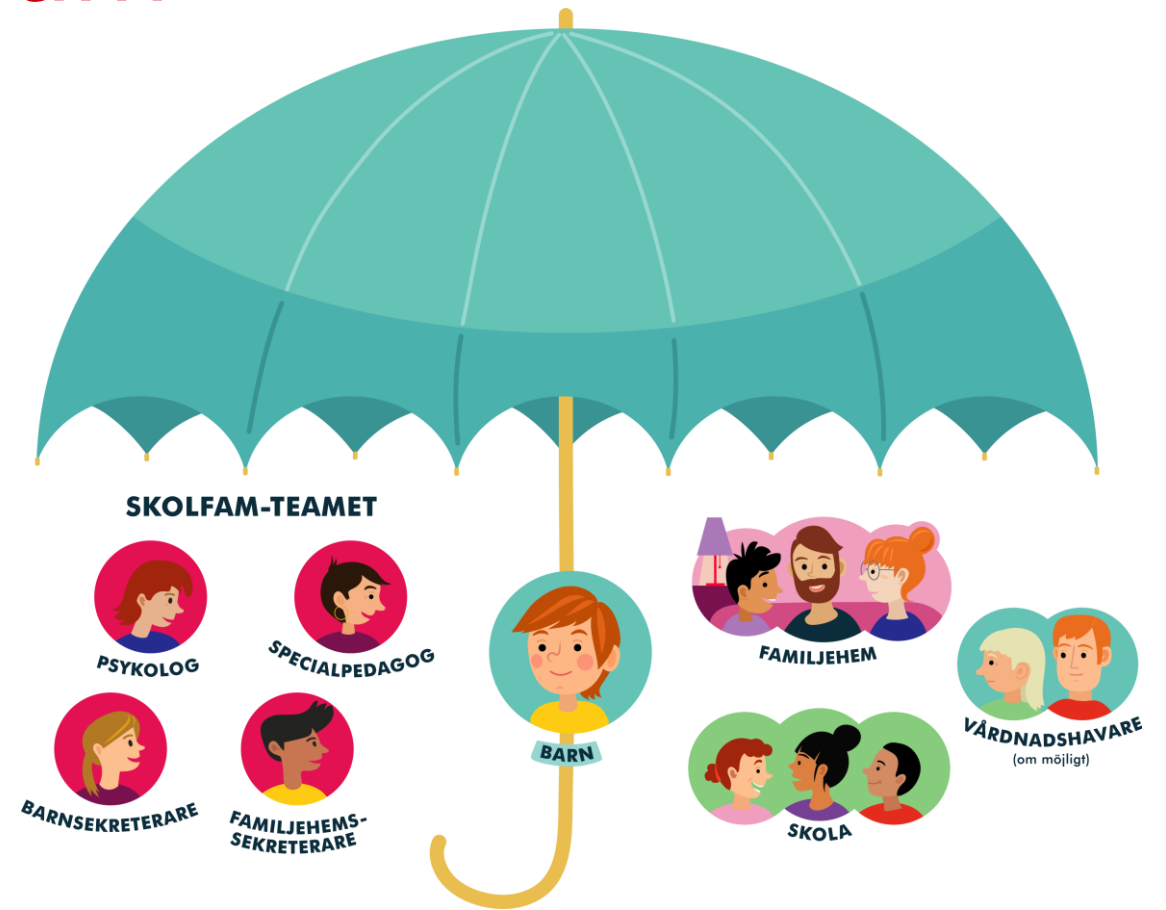
=

 skolfam

Skolfam

- Förebyggande arbetsmodell
- Kartläggning och uppföljning
- Tvärprofessionellt team
- Gymnasiebehörighet i nian

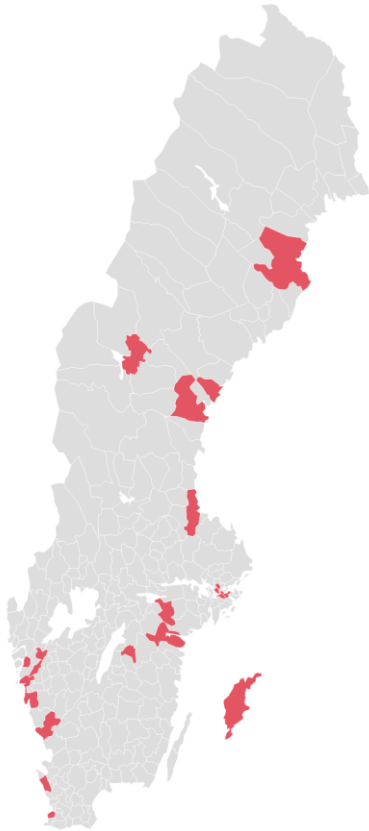

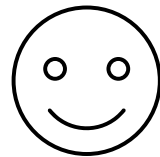
Är er kommun med i Skolfam?

Kommuner med Skolfam 2022

Ale
Göteborg
Stenungsund
Trollhättan
Kungsbacka
Malmö
Helsingborg
Falkenberg
Stockholm
Norrköping
Nacka
Katrineholm
Gotland
Sollentuna
Mjölby
Gävle
Skellefteå
Sundsvall
Härnösand
Östersund

Ja

Nej

Annat fungerande skolstöd
för placerade barn?

Ja

Nej

Häng kvar!

Vanliga dilemman

Får inte
med
politiken
?

Lovande
hälsoekonomiska
vinster, SKR

För
kostsamt
?

Svalt intresse
i den andra
förvaltningen
?

Egen
finansiering

Liten
kommun
?

För få
barn
?

Regionalt team
Två kommuner

Varför skolfam?

- Etablerat
- Beforskat
- Beprövat
- Nationellt nätverk
- Goda resultat

Vill ni veta mer?

Frågor?

emma.tengwall@allmannabarnhuset.se

Aktuellt inom familjehemsvården

- SKR planerar för att bilda ett beställarnätverk för konsulentstödd familjehemsvård barn och unga: [Beställarnätverk, konsulentstödd familjehemsvård barn och unga | SKR](#)
- Socialförsäkringsförmåner – när ett barn placeras i samhällsvård: [Socialförsäkringsförmåner – när ett barn placeras i samhällsvård - Kunskapsguiden](#)
- Biologiska barn i familjehem: [Syskonstödet – Stöd för biologiska barn i familjehem \(syskonstodet.se\)](#)
[Fosterfamiljen | SVT Play](#)
- Familjehemsutbildning om NPF: [Familjehem - Riksförbundet Attention](#)
- Uppdaterade cirkulär på SKR.se inom kort (Beräkning av föräldrars ersättning till kommunen när barn placeras, Vårdnadsöverflyttning till familjehem)
- Socialstyrelsen uppdaterar för närvarande *Ett hem att växa i* samt tar fram ett stödmaterial för tillämpningen av lex lilla hjärtat

Tack för ditt deltagande!

SKR:s webbsändning Familjehemmens dag 2023

Familjehemmens
DAG